

Melyiket válasszam?

Az ember és a társállatok együttélése, felelősség az élő környezetért

Kompetenciaterület:

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

5. évfolyam

Programcsomag:

Én és a világ

A modul szerzője: Wágner Éva

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	10-11 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A társállatok tartásával kapcsolatos szokások felszínre hozása, ismeretek bővítése járuljon hozzá a felelős emberi magatartás megalapozásához. A tevékenység során a gyerekek ismerjenek meg olyan lehetőségeket, amelyek segítségével felhívják környezetük figyelmét az aktuális problémákra.
A modul témái, tartalma	Témák: Környezet, környezetvédelem Tartalom: A diákok a foglalkozások során megismerkednek az állatok gondozásával kapcsolatos néhány feladattal. Megértik, hogy az élőlényeknek sajátos környezeti igényük van, az ember felelős a környezetében élő élőlényekért; a feladat megoldása során motiváló tanulási környezet alakul ki.
Megelőző tapasztalat	Állatok és növények
Ajánlott továbbhaladási irány	Élőlények életfeltételei, élőhely, kapcsolatok az élővilágban, emberi tevékenység és bioszféra kapcsolata
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: önállóság Érthetőség-érzés: énkép fejlődése, önértékelés, pozitív önértékelés A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információkezelés Társas kompetenciák: kommunikációs készségek, együttműködés, problémakezelés, empátia
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz és tantárgyakhoz: Magyar nyelv és irodalom (gondolatok, információk érzelmek és vélemények egyszerű, érthető és hatékony közlése; részvétel a tanulócsoporthoz folyó beszélgetésben és vitában; saját vélemény megfogalmazása; egyszerű szövegek szó szerinti jelentésének megértése), Ember a természetben (a családi környezetből hozott s az életkornak megfelelő ismeretrendszerből való kiindulás, néhány könnyen átlátható, megérthető, a gyerekeket közvetlenül, a gyakorlatban is érintő, helyi környezetvédelmi problémával való foglalkozás; fajta- és fajsziintekkel való ismerkedés példákon keresztül; tájékozódás tanítói segítséggel egyszerűbb forrásanyagokban; a természeti környezetnek, mint a világ védelemre szoruló részének értelmezése; annak fokozatos belátása, hogy az emberi tevékenység és maga az ember a természeti folyamatok szerves része), Ember és társadalom (érvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására; saját vélemény érthető megfogalmazása, mások véleményének türelmes meghallgatása), Művészetek (szabadkézi rajzolás, festés, formázás; egyszerű közlő ábrák értelmezése, készítése; történetek, versek, kitalált dolgok vizuális megjelenítése; élmények, elképzelt vagy valós események megfogalmazása)

Módszertani ajánlás

Sok család életében fontos szerepet játszik a társállatok választása és tartása. Ez a trend egyre erősödni látszik, gyakran választanak extrém, a házi tartáshoz nehezen alkalmazkodó fajokat is a családok. Ez a terület számos problémát vet föl, mert például ismerni kell a választott élőlény egészséges tartásához feltétlenül szükséges körülményeket, amelyeket össze kell/kellene egyeztetni a család életmódjával, napi életritmusával, életkörülményeivel. Sok családba egyenesen a gyermek kérésére kerül egy-egy kis állat. A gyerekek, és gyakran a családok is, nincsenek tisztában azzal, hogy a különböző élőlények milyen gondoskodást, környezetet igényelnek, hogy az állatkölykök felnövekednek, és így tovább, de a legnagyobb probléma az, hogy arra nincsenek felkészülve, hogy egy állat tartása nem néhány napos vállalkozás, hanem legtöbbször sok évre feladatot jelent a család tagjai számára. Már jó ideje komoly gondot jelentenek a szabadon kóborló, egykori házi kedvencek, akiknek tartását különféle okokból nem vállalták tovább a családok. Másfelől viszont nagyon fontos szerepet játszhat a gyerekeknek az élővilággal kapcsolatos attitűdjeinek formálásában az, hogy egy-egy megfelelően megválasztott társállatot gondolnak. Sok ismeretet szerezhetnek, megfigyelhetik például a testfelépítésüket, az egyedfejlődést, esetleg a szaporodásukat is. Még hosszasan sorolhatnánk azokat az ismereteket, amelyekre egy kisállat gondozása során szert tehetnek a gyerekek, de talán a legfontosabb dolog az érzelmi kötődés és a felelősségtudat kialakítása és fejlesztése, amely a folyamatos gondozás során létrejöhet. Ehhez persze számos feltételnek kell egyidejűleg teljesülnie, és az iskola természetesen csak áttételesen lehet befolyással a családok ilyen jellegű szokásaira. Megmutathatjuk azonban, hogy a társállat kiválasztása összetett folyamat, szimulálhatunk döntési folyamatokat, amelyek során a gyerekek szembesülhetnek azzal, hogy egy döntéshez milyen körülmények mérlegelése szükséges. Ha lehetőségünk van rá, érdemes az osztályteremben is gondozni egy kisállatot, mert így minden gyerek részese lehet egy döntési és egy gondozási folyamatnak is.

Az élőlényekkel kapcsolatos felelős magatartás alakítása fontos része a környezetéért felelősséget vállaló felnőttkori magatartás megalapozásának, s így kiemelt szerepet játszik a környezettudatos magatartás megalapozásában is. Hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekekben kialakuljon az élőlények és az élet tisztelete, s az, hogy megértsék, az élőlények a nekik megfelelő élőhelyeken fejlődnek a legkedvezőbbben.

A feldolgozás során a gyerekek képességei komplex módon fejleszthetők. Noha maga a feldolgozott téma is sok ismeretet közvetít a gyerekek felé, a feldolgozás során lezajló fejlesztések jelentősége legalább akkora. Az információk megszerzéséhez olvasniuk kell, majd a csoporton belüli beszélgetések, viták során fejlődik kommunikációs képességük. Miközben a csoportokban megszületnek a döntések, a gyerekek gyakorolják az érvelést, mérlegelnek, meghallgatják társaikat stb. A tevékenység nagy szerepet játszik társas kapcsolataik alakulásában, és megtapasztalhatják, mennyire képesek saját elképzeléseik, gondolataik meggyőző kifejtésére.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A tevékenységet a munka során folyamatos visszajelzéssel értékelje a pedagógus. Az egyes tevékenységekhez kapcsolódó értékelési elemeket részletes leírásban kifejtettük, ezek a modul részét képezik.

A tevékenység értékeléséhez hozzátartozik a közösség előtti megjelenés, illetve ennek eredményessége. Ezt csak a modul lezárása után értékelhetjük, mire annak hatása érződik majd.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – Hogyan élnek velünk az állatok?

P2 – Melyiket válasszam?

P3 – Döntések bemutatása

P4 – A csoportok beszámolójának értékelése

P5 – Lezárás, összefoglalás: Állatok és emberek